

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 23. maja 2021. godine
Br. ref.:RK 1990/22

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI86/21

Podnosilac

Mirsad Bilibani

**Ocena ustavnosti
presude Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 287/2019
od 5. novembra 2020. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Mirsad Bilibani (u daljem tekstu: podnosilac zahteva) iz opštine Prizren.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost presude [Rev. br. 287/2019] Vrhovnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni sud) od 5. novembra 2020. godine u vezi sa presudom [Ac. br. 3929/14] Apelacionog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Apelacioni sud) od 28. maja 2019. godine i presudom [C. br. 551/12] Osnovnog suda u Prizrenu (u daljem tekstu: Osnovni sud) od 30. septembra 2013. godine.
3. Podnosilac zahteva je osporenu presudu primio 2. februara 2021. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude Vrhovnog suda kojom su podnosiocu zahteva navodno povređena njegova osnovna prava i slobode zagarantovane članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32. [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 7. maja 2021. godine, podnosilac zahteva je putem pošte dostavio svoj zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 17. maja 2021. godine, na osnovu stava 5. člana 114. [Sastav i mandat Ustavnog suda] Ustava i pravila 12. (Izbor predsednika i zamenika predsednika) Poslovnika, sudija Gresa Caka-Nimani je izabrana za predsednicu Ustavnog suda. Na osnovu stava (4) pravila 12. Poslovnika i odluke Suda KK-SP 71-2/21, utvrđeno je da sudija Gresa Caka-Nimani, stupa na dužnost predsednice Suda nakon isteka mandata trenutne predsednice Suda, Arte Rama-Hajrizi, dana 25. juna 2021. godine.
8. Dana 18. maja 2021. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Remziju Istrefi-Peci za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Bajram Ljatifi (predsedavajući), Safet Hoxha i Radomir Laban.
9. Dana 25. maja 2021. godine, na osnovu tačke 1.1 stava 1. člana 9. (Prevremeni istek mandata) Zakona i pravila 7. (Ostavka na dužnost sudije) Poslovnika, sudija Bekim Sejdiu je podneo svoju ostavku na mesto sudije pri Ustavnom sudu.
10. Dana 25. maja 2021. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva.

11. Dana 25. maja 2021. godine, Sud je obavestio Vrhovni sud o registraciji zahteva i tražio od Osnovnog suda da potvrdi datum prijema osporene presude Vrhovnog suda od strane podnosioca zahteva.
12. Dana 2. juna 2021. godine, Osnovni sud je obavestio Sud da je osporena presuda podnosiocu zahteva uručena 2. februara 2021. godine.
13. Dana 18. juna 2021. godine, podnosilac zahteva je dostavio Sudu jedan dokument u prilog svog zahteva od 7. maja 2021. godine.
14. Dana 26. juna 2021. godine, na osnovu stava (4) pravila 12. Poslovnika i odluke Suda [KK-SP-71-2/21], sudija Gresa Caka-Nimani je preuzela dužnost predsednice Suda, a na osnovu tačke 1.1 stava 1. člana 8. (Istek mandata sudije) Zakona, predsednici Arti Rama-Hajrizi je istekao mandat predsednice i sudije Ustavnog suda
15. Dana 30. marta 2022. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

16. Na osnovu spisa predmeta proizilazi da je podnosilac zahteva, presudom [K. br. 211/03] Opštinskog suda u Prizrenu od 14. maja 2003. godine, oglašen krivim za izvršenje krivičnog dela teška telesna povreda i osuđen na 6 meseci zatvora.
17. Dana 26. aprila 2004. godine, Okružni sud u Prizrenu je nakon izjavljivanja žalbe doneo presudu [K. br. 277/2003] kojom je preinačio deo odluke koji se odnosi na kaznu određenu u prvostepenoj presudi i odlučio da se podnosilac zahteva osudi na 3 meseca zatvora za izvršenje krivičnog dela laka telesna povreda.
18. Dana 30. septembra 2013. godine, Osnovni sud je nakon što je oštećena strana, odnosno Z.K., podneo tužbu, doneo presudu [C. br. 551/12], kojom je obavezao podnosioca zahteva da oštećenoj strani, na ime naknade štete zbog nanošenja teških telesnih povreda isplati ukupan iznos od 11.292,00 evra u roku od 15 dana, sa zakonskom kamatom koja se obračunava od dana podnošenja tužbe pa do konačne isplate.
19. Protiv gore navedene presude, podnosilac je izjavio žalbu Apelacionom sudu sa obrazloženjem o povredi odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenom činjeničnom stanju i pogrešnoj primeni materijalnog prava.
20. Dana 28. maja 2019. godine, Apelacioni sud je presudom [Ac. br. 3929/14] odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva, potvrdio presudu [C. br. 551/12] Osnovnog suda od 30. septembra 2013. godine, pri čemu je preinačio samo deo koji se odnosi na kamatu, dosudivši kamatu kao na štedne uloge oročene bez utvrđene namene preko godinu dana koju isplaćuju komercijalne banke na Kosovu.

21. Protiv gore navedene presude, podnosilac je podneo reviziju Vrhovnom sudu sa obrazloženjem o povredi parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenom činjeničnom stanju i pogrešnoj primeni materijalnog prava.
22. Dana 5. novembra 2020. godine, Vrhovni sud je presudom [Rev. 287/2019] odbio žalbu podnosioca zahteva.

Navodi podnosioca zahteva

23. Podnosilac zahteva navodi da su odluke redovnih sudova donete uz povredu njegovih osnovnih prava i sloboda utvrđenih članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP.
24. Povodom navoda o povredi člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP, podnosilac zahteva tvrdi da *“pri utvrđivanju visine naknade nematerijalne štete nisu pravično uzeti svi faktori koji utiču kod utvrđivanja iznosa iste u prvom redu po osnovu umanjenja životne aktivnosti, trebalo je imati u vidu aktivnost koju je ostvarivao ili bi po redovnom toku stvari u budućnosti izvesno ostvarivao, dakle pod ograničenjem se podrazumeva obavljanje poslova nakon nanesene telesne povrede u ovom konkretnom slučaju oštećeni se nakon mesec dana nanesene povrede nalazio na poslovima koje je obavljao i pre povrede, što se dokazuje potvrdom firme kod koje je radio”*.
25. U tom smislu, podnosilac zahteva navodi sledeće: *“Prilikom odlučivanja o iznosu nematerijalne štete jeste suđenje u kojem se primenjuje pravni standard pravičnosti pri odmeravanju novčane odštete a ne paušalno kako je to urađeno u ovom slučaju ne primenjujući član 182 i 183 Zakona o obligacionim odnosima što je sud dužan da sprovede a kako to nije urađeno odnosno da svaki od pojedinačnih vidova nematerijalne štete obrazložen, to je i razlog pokretanja sudskog postupka da onemogućiti zloupotrebu prava koja stranci pripadaju”*.

Ocena prihvatljivosti zahteva

26. Sud prvo razmatra da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, predviđeni Zakonom i dalje precizirani Poslovníkom.
27. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji utvrđuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

28. Pored toga, Sud se takođe poziva i na uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Zakonom. U tom smislu, Sud se poziva na članove 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47.
[Individualni zahtevi]

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48.
[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku...”.

29. Što se tiče ispunjenosti ovih zahteva, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana koja osporava akt javnog organa, odnosno presudu [Rev. br. 287/2019] Vrhovnog suda od 5. novembra 2020. godine, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva utvrđena zakonom. Podnosilac zahteva je takođe naglasio osnovna prava i slobode za koje tvrdi da su mu povređeni, u skladu sa uslovima iz člana 48. Zakona i podneo je svoj zahtev u skladu sa rokom koji je određen u članu 49. Zakona.
30. Međutim, pored toga, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni u pravilu 39. [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika. Stav 2. pravila 39. Poslovnika utvrđuje uslove na osnovu kojih Sud može razmatrati zahtev, uključujući i uslov da zahtev nije očigledno neosnovan. Konkretno, pravilo 39 (2) propisuje:
- “Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju”.*
31. Sud, u tom pogledu i na početku, podseća da je podnosilac zahteva tokom čitavog sudskog postupka osporavao dosuđeni iznos naknade štete i način na koji je taj iznos procenjen od strane redovnih sudova.
32. Pitanje podnosioca zahteva koje se odnosi na njegovu obavezu da nadoknadi štetu oštećenoj strani, razmotreno je putem tri (3) sudskih odluka, na taj način što je prvo rešeno od strane Osnovnog suda, koji je obavezao podnosioca zahteva da oštećenoj strani, na ime naknade štete zbog nanošenja teških telesnih povreda isplati ukupan iznos od 11.292,00 evra u roku od 15 dana. Takođe, i

Apelacioni i Vrhovni sud su respektivno ocenili navode podnosioca zahteva i potvrdili obavezu podnosioca zahteva u pogledu naknade štete.

33. Povodom ovog navoda i kako je prikazano u odeljku koji se odnosi na navode podnosioca zahteva u stavovima 23-25 ovog rešenja, osim navoda da u odlukama redovnih sudova *“pri utvrđivanju visine naknade nematerijalne štete nisu pravično uzeti svi faktori koji utiču kod utvrđivanja iznosa iste”*, te u suprotnosti sa Ustavom, podnosilac zahteva nije predočio pred Sudom nijedan konkretan argument i/ili obrazloženje u vezi sa povredama njegovih prava koje on navodi.
34. Sud, u ovom smislu, podseća na svoju sudsku praksu prema kojoj samo pominjanje određenog člana Ustava, bez jasnog i relevantnog obrazloženja o tome kako je to pravo povređeno, nije dovoljno kao argument za aktiviranje zaštitnog mehanizma koji pružaju Ustav i Sud, kao institucija koja vodi računa o poštovanju ljudskih prava i sloboda (vidi, u ovom kontekstu, slučajeve Suda KI02/18, podnosilac *Vlada Republike Kosovo [Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja]*, rešenje o neprihvatljivosti od 20. juna 2019. godine, stav 36; i KI95/19, podnosilac *Ruzhdi Bejta*, rešenje o neprihvatljivosti od 8. oktobra 2019. godine, stavovi 30-31).
35. Takav stav Suda zasnovan je na sudskoj praksi Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP) u skladu sa kojom je Sud, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom. Na osnovu ove prakse i sada već konsolidovane prakse Suda, navodi ili žalbe koje su neobrazložene i nepotkrepljene argumentima i dokazima proglašavaju se neprihvatljivim kao očigledno neosnovane na ustavnim osnovama (Vidi Vodič ESLJP-a od 30. aprila 2019. godine kroz uslove prihvatljivosti, Deo I. Neprihvatljivost na temelju merituma; A. Očigledno neosnovana predstavka; 4. Nepotkrepljene žalbe: nedostatak dokaza, stavovi 280 do 283).
36. Sud, takođe, podseća da su isti uopšteni navodi u vezi sa utvrđivanjem naknade štete predočeni i pred Vrhovnim sudom putem revizije, te da je on naglasio ovu činjenicu svojom presudom [Rev. br. 287/2019] od 5. novembra 2020. godine, navodeći sledeće:

“Prilikom odlučivanja o zahtevu za naknadu nematerijalne štete, kao i o visini njene naknade, nižestepeni sudovi su vodili računa o značaju povređenog dobra i cilju kome služi ta naknada, ali i o tome da se njome ne pogoduje težnjama koje nisu spojive sa njenom prirodom i društvenom svrhom kako to propisuje član 200 tačka 2. Zakona o obligacionim odnosima”.

37. Uprkos ovom utvrđenju, Vrhovni sud je u stvari detaljno obrazložio uopštene navode podnosioca zahteva u vezi sa procenom iznosa naknade štete u svetlu kvalifikacija telesnih povreda oštećene strane. U tom smislu, Vrhovni sud je svojom presudom, između ostalog, obrazložio sledeće:

“Neosnovani su navodi revizije da je veštak medicinske struke, hirurg H.L., koji je veštačio povrede tužioca u krivičnom postupku netačno kvalifikovao

kao teške telesne povrede, jer su one po mišljenju podnosioca revizije lake, iz razloga što je jedino veštak kao stručnjak iz oblasti hirurgije, pozvan da izvrši kvalifikaciju povreda, da je on to učinio i da je u krivičnom postupku njegov nalaz u potpunosti prihvaćen zbog čega je tuženi i odgovarao za nanošenje teških telesnih povreda. Nalaz i drugog veštaka medicine B.K., neurohirurga, u potpunosti je saglasan sa nalazom H.L., tako da je ovaj navod revizije potpuno neosnovan. Stranke koje ne poseduju stručna znanja iz ove oblasti, ne mogu da ospore nalaz koji je dat u svemu po pravilima struke i veštine, i koji sadrži jasno obrazloženje”.

38. U ovom kontekstu, Sud naglašava da su redovni sudovi, a posebno Vrhovni sud, utvrdili da je određivanje naknade štete bilo u skladu sa odredbama ZOO-a.
39. Kao što je prethodno objašnjeno, podnosilac zahteva nije pred Sudom dostavio nijedan dodatni argument ili obrazloženje u prilog svojim navodima o povredi njegovih ustavnih prava. Kao rezultat toga, Sud, na osnovu svog Poslovnika o radu, odnosno stava 2. njegovog pravila 39, mora proglasiti ovaj zahtev neprihvatljivim kao očigledno neosnovan na ustavnim osnovama jer podnosilac zahteva nije dovoljno dokazao niti potkrepio svoju tvrdnju.
40. Sud na kraju naglašava da nezadovoljstvo podnosioca zahteva ishodom postupka od strane redovnih sudova ne može samo po sebi pokrenuti dokazanu tvrdnju o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje (vidi, predmet ESLJP-a *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske*, presuda od 26. jula 2005. godine, stav 21; i, između ostalog, slučaj KI56/17, rešenje od 18. oktobra 2017. godine, stav 42).
41. Prema tome, u ovim okolnostima, na osnovu napred navedenog i imajući u vidu navode iznete od strane podnosioca zahteva i činjenice koje je on predočio, Sud, oslanjajući se i na standarde ustanovljene u njegovoj sudskoj praksi u sličnim slučajevima i sudskoj praksi ESLJP-a, utvrđuje da podnosilac zahteva nije dovoljno dokazao i potkrepio svoju tvrdnju o povredi njegovih osnovnih prava i sloboda zagantovanih Ustavom i EKLJP.
42. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan na ustavnim osnovama i mora se proglasiti neprihvatljivim na osnovu člana 113.7 Ustava, člana 47. Zakona i pravila 39 (2) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članovima 113.7 i 21.4 Ustava, članovima 20. i 47. Zakona i pravilima 39 (2) i 59 (2) Poslovnika, dana 30. marta 2022. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Remzije Istrefi-Peci

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani